

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din, za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din; za ino-
zemstvo: 210 din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 34.

Casopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravlništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošt. hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek,
sreda in petek

Ljubljana, sreda 24. marca 1937

Cena posamezni
številki din **1.50**

Osnovno zlo

Če katera država, potem bi morala biti Jugoslavija država vse-spolnega blagostanja. V izobilju ima vse glavne agrarne proizvode, preostaja ji za izvoz živina, bogata je na rudah in gozdovih, naseljena ni gosto, poleg tega pa je prebivalstvo skromno v svojih zahtevah, da bi se moralo vsako leto njeno narodno premoženje prav znatno povečati. Zlasti še, ker bi si mogla s tujskim prometom ustvariti prav znaten in stabilen nov dohodek, ki bi tudi njene agrarno pasivne pokrajine spremenil v aktivne. V prvih povojnih letih je poleg tega dobivala velikanske zneske od svojih izseljencev in na račun reparacij, da bi si že s temi mogli ustvariti prav znaten nacionalni kapital.

Toda vse te lepe razvojne prilike so bile večinoma zamujene, deloma zaradi naših nesrečnih in do skrajnosti neplodnih strankarskih bojev, v prvi vrsti pa, ker nismo nikdar imeli jasne in premišljene gospodarske politike. In te nimamo niti danes, pa čeprav nas je dolgoletna kriza neprestano opominjala, da moramo tudi mi po zgledu večjih in bogatejših narodov spraviti svojo gospodarsko politiko v en sistem. To se ni zgodilo in zato vlada v naši gospodarski politiki še nadalje ona razbitost, kakor je vladala vsa povojna leta.

Ta osnovna napaka v naši gospodarski politiki se kaže tudi v delu naših ministrstev, kakor je poudaril posl. Mohorič v svojem govoru o proračunu trgovinskega ministrstva. Vsako ministrstvo vodi svojo gospodarsko politiko, ki se dostikrat križa s politiko drugega ministrstva. Odloči pa dosledno le politika onega ministrstva, čegar vodja ima največji politični vpliv. Posledica tega je, da se ministrstva medsebojno ne podpirajo, temveč dostikrat v svojem delu ovirajo. Nešteto takšnih primerov smo že doživeli in doživljali jih bomo, dokler se ne bo politika vseh ministrstev koordinirala skupni državni gospodarski politiki.

Ker pa ni koordinacije naše gospodarske politike na vrhovih, seveda tudi ni pravega sodelovanja med državo in samoupravnimi telesi. Stremjenja posameznih banovin gredo v eno smer, pota državne gospodarske politike pa v drugo. Naravno, da je potem tudi učinek manjši, če ni zaradi teh nesoglasij sploh onemogočen.

Pri takšnem stanju se je tem manj čuditi, če tudi ni prave harmonije med zasebnim in državnim gospodarstvom. Tako n. pr. bi v dobro urejenih razmerah morali biti državni gozdovi glavna opora vsega zasebnega lesnega gospodarstva. Dejansko pa smo več ko enkrat videli, da je baš konkurenca državnih podjetij najbolj škodovala naši zasebni lesni trgovini. Državne železarne so drugi podoben primer nesložnega sodelovanja. Mesto da bi državne železarne opravljale predvsem posle, ki jih zasebna podjetja ne zmorejo, vidimo, kako se državna podjetja oprijemljejo predvsem poslov, ki so se v zasebnih podjetjih izkazali kot rentabilni.

Kako malo sodelovanja je med zasebnim in državnim gospodarstvom, se vidi tudi na našem denarnem trgu. Absolutno je zmagala politika, da se morajo vsi narodni kapitali centralizirati v ve-

likih državnih denarnih zavodih, da bi pa ti prevzeli tudi funkcije zasebnih denarnih zavodov, o tem ni niti govora. Posledica tega je, da se oddajajo velika državna naročila tujim industrijam namesto domačim, ker morejo tuja s pomočjo svojih vlad dobavljati blago na dolge plačilne roke, dočim domača ne morejo, ker ni nikogar, ki bi jim dal cenen in zadosten kredit. Posledica tega je, da velike državne investicije ne donajajo gospodarstvu onih koristi, ki bi jih morale in tudi mogle dati.

Osnovno zlo vse naše gospodarske politike je, ker ni koordinira-

na, ker niso vsi njeni faktorji usmerjeni v eno smer, temveč nasprotno vsak vleče v svojo. Naš gospodarski voz se zato ne premakne naprej in prednosti, ki jih nam nudi zemlja, ostajajo neizkoriščene. In ni upanja, da bi se razmere zboljšale, dokler ne dobimo instance, ki bo začela delati na koordinaciji vse naše državne, samoupravne in zasebne gospodarske politike.

Ta instanca more biti le gospodarski svet, ki se zato mora ustanoviti. Samo gospodarski svet more spraviti našo gospodarsko politiko v sistem, da se bodo najprej določila najnujnejša dela in

se ta tudi začela izvajati in da bo vsako delo opora drugemu delu in se s tem začel splošni napredek. Opozicija proti gospodarskemu svetu je le strah pred redom in bojazen, da bo konec onih temnih potov, ki dajejo sicer posameznikom zaslužka, ki pa uničujejo vse naše gospodarstvo. Jugoslavija ne more napredovati brez centralne organizacije, ki bi po objektivno dognanih dejstvih urejala vse naše gospodarsko življenje. Jugoslavija svojega gospodarskega sveta kratkomalo ne more pogrešati. Neuspehi vseh dolgih povojnih let to več ko dokazujejo.

finančni minister, drugo minister za zunanje zadeve, tretjo pa banovine in občine. Vidimo torej tu tri tire, zato pa tudi davčne, carinske in druge izjeme. Vidimo n. pr., da je Bor oproščen vseh davkov, carin in drugih davščin, kar znaša toliko, kolikor bo vložil kapitala za nove investicije v enem letu. Takšni privilegiji se tujim družbam ne bi smeli dovoljevati! Kako more potem domačin tvegati svoj denar in ga vložiti v industrijo, ko pa pri takšnih pogojih ne more tekmovati in s tem napredovati. Zato mislim, da trgovinski minister ne bi smel pristati na takšne koncesije, če se te od njega zahtevajo iz političnih ali drugih razlogov. Tu nikakor ne bi smel popustiti, ker ta gospoda itak vedno najde pota, da plača samo neke majhne davke in carine, za katere pa pozneje navadno še doseže, da se odpišejo.

Naša domača industrija je bila lani v zelo težkem položaju. Na industrijo je bil prirejen kar koncentričen »juriš«. Z ene strani so bile razne socialne reforme in bremen, na drugi je bil g. Stanković s svojimi reformnimi načrti, na tretji strani je bil finančni minister s svojo uredbo o skupnem davku, s povečanjem skupnih trošarin, uvajanjem novih taks, odpošiljanjem davčnih komisij itd. Prometni minister pa pravi, ko zahtevajo domača podjetja tarifne olajšave, da teh ne more dovoliti, ker mora od tarif oddeliti 300 milijonov din vozarinske takse, 224 milijonov din pa mora dati kot višek svojih dohodkov. Torej pol milijarde v enem letu! To je že edinstven način eksploatacije železnice! Zato se nikar ne čudite, če prečanske železnice zaradi tega v svojem ustroju nazadujejo, ker se na jugu grade pasivne železnice, ki bodo pasivne še 10 do 20 let, dokler ne bo gospodarstvo v teh krajih napredovalo.

Vidimo nadalje, da se tujim špediterjem vsak hip posreči, da dobe neke ugodnosti za prevoz blaga po železnici, da pa nikakor ne morejo dobiti domača podjetja iste ugodnosti za isto blago in za isto smer. Tudi to otežkuje gospodarsko delo.

Lansko leto je bilo za gospodarske panoge, ki spadajo pod resor trgovinskega ministrstva,

leto likvidacije in izgub.

Najprej pri devalvaciji. V vseh državah, kjer smo imeli terjatve, smo znatno izgubili. Zlasti smo to občutili pri Italiji. Izgube pa so bile tudi zbog padanja marke. Na drugi strani so morali denarni zavodi po uredbi o likvidaciji kmetskih dolgov odpisati 25 odstotkov in izčrpati vse svoje rezerve. V kolikor so te še ostale, so bile konsumirane od finančnega ministra v obliki bonov ali terjatev pri posameznih denarnih zavodih, da so danes vse imobilizirane.

Iz vseh teh razlogov se ne morem strinjati z mnenjem, da je nastalo neko pomembnejše zboljšanje. Zato bi apeliral v imenu manjšine na g. trg. ministra, naj mu bodo naše številčne navedbe opora, da bo v bodoče v ministrskem svetu tolmač tudi onega drugega naziranja o situaciji in potem upam, da ne bo šel pri izvajanju tega proračuna po poti, po kateri gre sedaj ob sprejemanju tega finančnega zakona. — (Aplavz na levici.)

Naša trgovinska politika

Iz govora poslanca Ivana Mohoriča k proračunu trgovinskega ministrstva

II.

Kar se tiče obrtnega zakona, pozdravljamo besede g. ministra ter verujemo, da bo posvetil tej stvari svojo največjo pažnjo. Tako n. pr. imamo danes predpise o krošnjarnenju z manufakturnim blagom, ki se izvajajo tako, da povzročajo neprestane pritožbe poklicnih trgovcev. Potrebno je, da se ti predpisi v smislu zahtev avtohtone trgovine revidirajo. Imamo nadalje predpise za trgovske potnike. Po teh predpisih se ne more odkloniti niti človek, ki je bil že trikrat kaznovan in ki je znan kot popolnoma nesoliden, če zahteva legitimacijo kot trgovski potnik za neko izvozno trgovino. Imamo celo množico tujih trgovskih potnikov, ki potujejo za jugoslovanske tvrdke, kar nikakor ni v skladu z našim pojmovanjem. Prosil bi zato g. ministra, da si te stvari zabeleži, ker bi si pridobil hvaležnost onih krogov, ki spadajo pod njegov resor, če bi te napake odpravil.

Kako je z obrtniki,

naj vam dokazuje pismo, ki sem ga dobil od poštenega obrtnika iz Brezice, ki mi piše po izdaji uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov naslednje:

»Ali morda dobimo tudi mi obrtniki in trgovci kakšno možnost, da bomo polagoma odplačevali svoje dolge? Ali je kakšno upanje? Ali pa ni nobenega upanja? Kajti obupati moramo, če ne more niti brat bratu pomagati z denarjem, ki ga ima v hranilnici. Gospodje odvetniki na deželi pa gonijo s pomočjo zakonov, ki so veljali še v času, ko so denarni zavodi redno funkcionirali, na dražbo obrtnike in trgovce, kjer se prodaja v brezeenje njih premoženje.

In na dražbi že čakajo hijene na plen. Posledica tega je, da ima država eno siromašno rodbino več. Tako skrbijo za nas! Obrtnik si je komaj v vsem življenju zaslužil toliko, da ima hišico in zemljo. Sedaj pa mu pri zaprtih hranilnicah prodajo premoženje. Obrtnik si v obupu puli lase in preklinja uredbe, ki varujejo enega, drugemu pa jemljejo. Alkohol in zapeljive vabe komunistične propagande in — konec je pridnega in delavnega rodbinskega očeta.

Kaj zbornice res nimajo nič moči, da bi dosegle to, da bi mogli tudi obrtniki in trgovci polagoma odplačevati svoje dolge in da bi dosegli to ugodnost vsaj za tisti

čas, ko ne morejo dobiti posojila v hranilnici?

Jaz n. pr. sem imel dolg v Ljubljanski kreditni banki, ki sem ga moral poravnati. To sem tudi storil s pomočjo posojila pri zasebniku in v upanju, da bom kmalu dobil zopet posojilo v zavodu. Sedaj pa me tožijo in grozi mi prodaja premoženja ravno za eno desetino njegove vrednosti.

Takšna je situacija na terenu, in to je eden pendantov optimizma finančnega ministra. Tako izgledajo klienti, pri katerih se pojavlja oživiljenje gospodarstva, velika konjunktura in polet!

Pri tej priliki se moram dotakniti tudi

privilegirane Zanatske banke.

Tu se je govorilo o mnogih naših ustanovah, ta banka pa se ni omenjala. Ta banka je določila kot kriterij za dajanje kreditov število delnic, kolikor jih je podpisanih na področju ene podružnice. Ker na področju ljubljanske podružnice ni podpisanih mnogo delnic, smatra centrala, da našim obrtnikom ni treba dajati več kreditov, kakor pa so srečnejši obrtniki in gospodarski ljudje v obliki hranilnih vlog vložili pri tej podružnici. Takšen princip podeljevanja kreditov pa nikakor ne more zadovoljiti. Prosil bi zato g. ministra, da se s takšno politiko nikakor ne strinja in da po svojem komisarju pri banki doseže, da bo banka podeljevala kredite po objektivnem kriteriju, kajti ta privilegirana banka ni bila ustanovljena zato, da bi služila delničarjem, temveč da pomaga obrtnikom. Samo za ta namen je dala tudi država svoj denar.

Zasebno denarništvo se nahaja danes v likvidaciji.

O tem se ne varajmo! Preje je prejelo na leto približno eno milijardo hranilnih vlog, sedaj pa se je ta vsota zmanjšala na 100 do 120 milijonov, torej za eno desetino ali na eno osmino. Vidimo nadalje, da še sedaj zahtevajo nekateri denarni zavodi zakonsko zaščito, da se torej število zavodov pod zaščito ne manjša, temveč večja. Samo nekateri tuji zavodi, kakor Francosko-srbska banka, Praška kreditna banka in še nekatere druge tuje banke, ki imajo zaslombo v tujini, samo te niso zaprosile za zaščito, temveč so se

nasprotno še okrepile in povečale svoj čisti dobiček.

Zavodi ministrstva

Tudi politika, po kateri se je do sedaj vodil Zavod za pospeševanje obrta pri trg. ministrstvu, bi se morala izpremeniti. Kdor se je obrnil na ta zavod z neko predstavo, ta je dobil kredit. Nohe-nega sistema ni bilo pri dajanju kreditov. Potrebno pa je, da se dele krediti po objektivno in stvarno določenem ključu ter da se krediti stavijo enako vsem pokrajnam na razpolago. Poleg tega bi se moralo doseči tudi sodelovanje vseh zavodov za pospeševanje obrta, tako banovinskih ko tudi državnih. S tem bi se dosegel mnogo večji učinek njih dela.

Od g. ministra smo tudi slišali, da bo v kratkem reorganiziran Zavod za pospeševanje zunanje trgovine. Prav za prav je govoril le o uradu za kontrolo izvoza živine. Jaz pa bi tu opozoril g. ministra na že tragikomično postopanje z našim sadnim izvozom. Lansko leto so bili predlagani razni predlogi za izdajo posebnega pravilnika o tem vprašanju. Toda sezona je minila, a tega pravilnika nismo dobili. Prosil bi, da se ne dogodi tudi letos to, kar se je zgodilo lani.

Pod trg. ministrstvo spada tudi kontrola mer. Zakon predpisuje, da se morajo mere od časa na čas kontrolirati. Ker pa kontrolor v Mariboru nima kredita 200 din, da bi šel iz Maribora v Ptuj, zahteva, da morajo vsi trgovci in obrtniki priti s svojimi merami iz Ptuja v Maribor. To je čisto absurdna stvar! Ker on nima kredita 200 din za potne stroške, mora na stotine ljudi priti k njemu v Maribor! Mnenja sem, da je to tako velika hiba v proračunu in velika površnost, zlasti še, ker se vendar ve, da kontrolor pobira žigovino, ki donaja državi blagajni 4 milijone dinarjev. Takšne absurde stvari se pač ne bi smele dogajati.

O industrijski politiki

naj navedem samo par stvari. V industrijski politiki imamo tri tire. Politiko, ki jo vodi trgovinski minister, nam je on lepo razložil. Vidimo tu sistem, prizadevanje, da se te razmere čim bolj uredi. Vemo, da katero smerjo gre ter priznavamo, da je ta smer v skladu z običnimi interesi našega gospodarstva. Toda še drugi vodijo industrijsko politiko: eno vodi

Pred sporazumom z Italijo

Grof Ciano pride v Beograd

Italijanski zunanji minister grof Ciano se je odpeljal v Beograd, da podpiše politični dogovor med Italijo in Jugoslavijo.

Iz prvotnih, samo gospodarskih pogajanj so se razvila tudi politična pogajanja, ki so privedla do znatnega zblizanja. Glavna vprašanja, ki so se v teh pogajanjih obravnavala, so bila naslednja:

1. Vprašanje bivših »ustašev« in jugoslovanskih teroristov, ki so že delj časa v Italiji pod zelo strogim nadzorstvom.

2. Premožanje italijanskih državljanz v Dalmaciji, ki so po vojni optirali za Italijo.

3. Razna vprašanja, ki se tičejo jugoslovanske manjšine v Italiji.

4. Vprašanje italijanskega vpliva v Albaniji. To vprašanje pa se bo najbrže rešilo šele kasneje s posebnim dogovorom.

Obravnavala pa se bodo še nekatere druga manjša vprašanja.

Predvsem pa se bo sklenila nova trgovinska pogodba. Kakor se zatrjuje iz Rima, se bo Italija po novi pogodbi zavezala, da bo 30 do 40 odstotkov vseh svojih potrebščin na živini, perutnini in lesu krila v Jugoslaviji, kateri bo v ta namen dovolila tudi posebne ugodnosti.

Vest o potovanju grofa Ciane v Beograd je rodila po vsej Evropi močan odmev. Poudariti je treba, da se zblizanje med Italijo in Jugoslavijo v vseh državah Male antante in Balkanske zveze pozdravljajo.

Kaj je s tlakovanjem tovarnega kolodvora?

Dober mesec je že minil, kar smo opozorili na neznosno stanje na ljubljanskem kolodvoru in zahtevali, da se začne s tlakovanjem dostopov na ljubljanski tovarni kolodvor. Se vedno čakamo zama na obvestilo, da se bo s tlakovanjem tudi pričelo. Menda ne misli železniška uprava, da zahtevajo trgovci tlakovanje le zaradi lepšega, ker nimajo nobenega drugega posla. Vendarle upamo, da se tudi železniška uprava zaveda, da se denar zapravlja, kadar morajo zaradi blata odvažati manjše količine blaga, kakor pa bi jih mogli, če bi bil prostor na prostih tirih tlakov. Mnenja pa smo tudi, da so trgovci, ki so predložili to svojo zahtevo, tako dobri klienti železnice, da bi jim že zato morala železniška uprava odgovoriti! Torej kaj je s tlakovanjem tovarnega kolodvora v Ljubljani!

Kako je obremenjena naša zunanja trgovina

Po uradnih statističnih podatkih sta bila naš uvoz in izvoz obremenjena v preteklem letu za 1232,9 milijona din, to je za 162,2 milijona ali za 15,15% več ko l. 1935. Vsaka tona blaga je bila lani v naši zunanji trgovini obremenjena s 321 din raznih davščin, dočim je bila l. 1935. s samo 248 din. Ni čuda, če draginja ne poneha.

Otvoritev svobodne carinske cone v njujorški luki

Ameriški trgovinski minister Roper je nedavno otvoril svobodno carinsko cono v New Yorku. Cona se nahaja v Stapletonu, Staten Island, in obsega površino 78 jutrov. V njej so 4 pokrita in 1 odkrito skladišče, ki so opremljena z električnimi dvigali ter potrebni tiri za priključek na glavno progo.

Cona je popolnoma oddeljena in je pod policijskim nadzorstvom. Razen potrebnega upravnega osebja ne stanuje tu nihče. Cona se smatra za javno dobro in se upravlja pod nadzorstvom federalne vlade. Za blago v tej coni ne veljajo nobeni carinski predpisi.

Cona se je ustanovila za pospeševanje trgovine s tujim blagom, ki prihaja sem, ne da se potroši v državi, temveč da se odpremi naprej na druga tržišča. Tu se opravijo potrebne manipulacije z blagom ali pa se blago skupno natovori z ameriškim blagom za izvoz. Nedvomno bo svobodna carinska cona znatno olajšala trgovino.

Za poglobitev trgovinskih zvez z Anglijo

V Londonu se je osnovala tvrdka Zebitch and Co. Limited, ki posreduje pri izmenjavi blaga med Jugoslavijo in Veliko Britanijo.

Tvrdka opravlja komisijske in posredniške posle. Posredovala bo tudi pri finansiranju trgovskih transakcij med Jugoslavijo in Anglijo. Tvrdka je na londonskem tržišču prav dobro vpeljana in se priporoča vsem jugoslovanskim interesentom, ki iščejo stike z Anglijo. Naslov tvrdke je: Zebitch and Co. Limited, 14, St. Mary Axe — London E. C. 3.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 6. marca objavlja: Naredbo o izpremembi mezdnih razredov po § 1. uredbe št. 10.683 — Naredbo o izpremembi in dopol-

nitvi obrazca za potrdilo o dražiteljski sposobnosti pri državnih licitacijah — Odločbo o predložitvi izvirnega računa in prepisa k carinskim deklaracijam — Objavo odločbe glede odvzemanja ogledkov po trošarinskem pravilniku — Pojasnilo o prijavljanju teže blaga, zavezanega plačilu banovinske trošarine — Odločbo o znižanju tarife za knjige, brošure in muzikalije ob pošiljanju v tujino — Tečaj nemške marke pri pobiranju skupnega davka na poslovni promet — Popravek v čl. 14. pravilnika za izvrševanje uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov — Razne razglase in objave sodišč in uradov ter razne druge objave.

Pletilski obrt propada

Občni zbor Združenja pletilcev

V ponedeljek popoldne je bil v dvorani Društva industrijev in veletrogecev v Ljubljani občni zbor Združenja pletilcev za dravsko banovino. Kakor na vseh občnih zbiorih naših gospodarskih organizacij, tako je bilo tudi na občnem zboru pletilcev ugotovljeno, da vse vesti o zbolšanem gospodarskem stanju za Slovenijo ne veljajo. Še prav posebno pa morajo to naglasiti pletilci, kajti kljub pomembnemu uspehu, ki ga je doseglo lani združenje, da je bilo namreč pletilstvo priznано kot obrt, je vendarle število članstva zopet nazadovalo. Sploh je stanje nekada tako cvetočega pletilskega obrta v Sloveniji iz leta v leto težje in nevarnost je, da bo postalo še težje.

Občni zbor je vodil zaslužni predsednik združenja g. Franzl, ki je po uvodnih formalnostih podal obširnejše predsedniško poročilo, iz katerega navajamo:

V resnici je v nekaterih pokrajinah naše države nastalo lani gospodarsko zbolšanje, toda za Slovenijo to ne velja.

Posebno je trpelo pletilstvo, ker ni bilo mogoče ustaviti padanja cen za pletilske izdelke, dočim so cene za surovine, ki jih potrebuje pletilstvo, rasle. Ta izguba je bila še povečana zaradi dumpinga pletilnic iz juga, ki izkoriščajo slabi socialni položaj delavstva in pritiskajo na cene. Poleg tega so v vzhodnih in srednjih pokrajinah države začele raste pletilnice ko gobe po dežju. Pletilski obrt se seli iz severa na jug. To najbolj

bo dobro godilo. Naj oblasti to uvažujejo, če nočejo, da bodo šušmarji edini, ki bodo še izvrševali pletilski obrt, seveda brez vsakega plačevanja davkov.

Zelo je trpelo pletilstvo tudi zaradi preostre davčne prakse. Pridobnina sicer ni bila lani povišana, ker pa so posli padli na vsej črti, je tudi že stara pridobnina mnogo previsoka. Cela vrsta obratov, ki so morali obratovanje ustaviti, dokazuje to tudi prav nazorno.

Velik uspeh pa smo dosegli s tem, da je bilo pletilstvo z uredbo z dne 30. aprila končno le priznано za rokodelski obrt. To nam mora biti v vzpodbudo, da bomo še naprej složno in požrtvovalno delali za svoje združenje.

Tajniško poročilo je podal tajnik Karl Soss. Uvodoma se je spominjal vsega velikega dela, ki ga je združenje izvršilo v zadnjih letih. S priznanjem pletilstva kot obrta je to delo doživelo svoj največji uspeh. Pletilski obrt ni sedaj več prosti obrt, ki se ga je lahko lotil vsak. Odslej osebe, ki nimajo pomočniškega in mojstrskega izpita ne bodo mogle več izvrševati pletilskega obrta. Za prehodno dobo enega leta pa se priznava osebam, ki so bile že več let zaposlene v tej stroki, da jim ni treba polagati pomočniškega ali mojstrskega izpita, če so bile zaposlene v pletilstvu 2 leti (za pomočniški izpit), oziroma 5 let (za mojstrski izpit).

Posledica te uredbe je bila, da je vse polno interesentov zapro-

vi, da se to pavšalno obdačenje uvede tudi za male obrtnike v vseh drugih krajih.

Nato je tajnik Soss omenjal razne akcije, ki jih je izvedlo združenje. Tako je nastopilo proti kvarni praksi, da se prevzemajo delavke v glavni sezoni iz enega podjetja v drugo. Uprava je nadalje tudi iniciativno posegla v akcijo za določitev minimalnih mezd, da se konkurenčna sposobnost podjetij izenači. Končno je navedel tajnik še nekatere druge akcije združenja.

G. Mahkota je nato podal podrobno in jasno izdelano blagajniško poročilo, ki izkazuje 24.840 din dohodkov in 936 din prebitka.

V imenu nadzorstva je predlagal g. Andrej Jeglič odboru razrešnice, ki je bila tudi soglasno izrečena.

Proračun za l. 1937. je bil znižan za 2000 din ter soglasno odobren.

Članski prispevki ostanejo neizpremenjeni, in sicer za člane z 2 stroji po 40 din, s 3—5 strojev po 100, s 6—10 stroji po 200 in z več ko 10 stroji po 400 din.

V okrožni odbor so bili izvoljeni nato naslednji gg.:

Za delegate: Franc Kos, Ljubljana; Karl Soss, Ljubljana; Franc Črnilec, Naklo; Franc Lajovic, Litija;

za namestnike pa gg.: Henrik Franzl, Ljubljana; Andrej Ogrižek, Kranj; Josip Hudovernik, Ljubljana; Martin Mahkota, Ljubljana.

Ko so se rešile še nekatere slučajnosti, je zaključil g. Franzl občni zbor, ki je dokazal, da preživlja pletilski obrt v Sloveniji največjo krizo. Naj bi odločujoči činitelji poskrbeli, da dobi pletilski obrt ono podporo, ki jo potrebuje, da bo mogel dajati našim malim ljudem zopet zaslužek in kruh.

Naše organizacije

Na praznik Mar. Oznanjenja, dne 25. t. m. smejo biti trgovine odprte. — Združenje trgovcev.

Balkanska poštna unija?

Kakor poročajo grški listi, se bo na zasedanju gospodarskega sveta Balkanske zveze razpravljalo tudi o ustanovitvi balkanske poštnice unije. Če pa bo prišlo tudi do definitivnih sklepov, pa je manj verjetno, ker vse vprašanje še ni dovolj dozorelo. Istočasno pišejo grški listi tudi o zračni konvenciji, ki bi se sklenila med balkanskimi državami. »Elefteron Vima« pa k tej vesti dostavlja, da bi bili za sodelovanje v zračnem prometu zaenkrat sposobni samo Grčija in Jugoslavija, ker samo ti dve državi razpolagata s civilnimi letali. Jugoslavija in Grčija da bi bili tudi sposobni, da prevzamejo vzdrževanje zračnega prometa nad vsemi 4 balkanskimi državami, dokler se civilno letalstvo ne ustanovi tudi v Turčiji in Romuniji.

Politične vesti

Romunski ministrski predsednik Tatarescu je prišel na trodnevno bivanje v Prago. Ogledal si je tudi vse čl. tvornice orožja. Kakor poročajo listi, je njegovo potovanje v zvezi z oboroževanjem romunske armade, ki bo uvedla nove motorizirane oddelke. Oprema za te oddelke bo nabavljena v Českoslovaški.

Min. predsednik dr. Hodža je dejal na banketu v čast min. predsednika Tatarescu, da veže sedaj države Male antante nekaj več ko samo politični sporazum. Mala antanta dela sedaj tudi za sodelovanje vseh podonavskih držav.

Českoslovaška je sklenila, da ustanovi podružnico škodovnih tovarn v Romuniji, ki bo oskrbovala s potrebnim vojnim materialom v primeru vojne vse tri države Male antante. Škodove tovarne v Plzinju so sedaj preblizu nemške meje.

Male države, zlasti baltiške in podonavske, so se začele formirati v posebnih blokih, da bi s tem preprečile grozečo diktaturo velesil. V Parizu so stremenje malih držav pozdravljajo, ker vidijo v tem jamstvo za mir.

Belgijski kralj je prišel v London, kjer je imel daljšo konferenco z angleškim kraljem. Gre za belgijsko nevtralnost, ki bi jo hotel imeti belgijski kralj zajamčeno na tak način, da se Belgija ne bi mogla zaplesti v ev. vojno med Nemčijo ter Anglijo in Francijo. Anglija pa zahteva, da mora dati Belgija jamstvo, da ne bodo Nemci mogli napasti Anglije ali Francije skozi Belgijo.

V novo angleško vlado Chamberlaina bo vstopil tudi Winston Churchill, ki je znan nasprotnik Nemčije. Antony Eden bo tudi v novi vladi zunanji minister.

Mussolini je nenadoma odpotoval iz Tripolitanijske v Rim, čeprav še ni dovršil programa, ki je bil določen za njegovo bivanje v Tripolitanijski. Oficialno se utemeljuje njegov nenadni odhod z velikimi nevihtami, ki divjajo v severni Afriki.

Francoski listi pišejo, da se bo moral sedaj Mussolini odločiti za eno naslednjih alternativ: ali se umakne iz Španije ali pa čisto odkrito začne v se večji meri podpirati generala Franca. Francoski listi pravijo, da se je treba bati, da se bo Mussolini odločil za drugo alternativo.

Italijanska vlada je uradno obvestila britansko vlado, da ne bo poslala nobene delegacije na svečanosti kronanja v Londonu.

Na španski fronti prodirajo vladne čete še nadalje na fronti severno od Guadalajare ter se bližajo mestu Sigüenza. Ujeti italijanski vojaki pripovedujejo, da je padla

dočim so ostali vladni tanki nepoškodovani. Sodijo zato, da uporabljajo vladne čete čisto nova streliva.

je vplivalo na italijanske vojake tudi to, ker so videli absolutno premoč vladnega letalstva.

Nacionalisti so začeli prodirati pri Cordobi in Madridu, da s tem razbremene fronto ob Guadalajari.

V nedeljo so prečitali v vseh katoliških cerkvah Nemčije okrožnico papeža, ki v njej protestira proti kršitvam konkordata, ki je bil sklenjen l. 1933. med nemško vlado in sv. stolico. V okrožnici poudarja papež, da je krivda le na nemški strani. Okrožnica zlasti ostro obsoja narodno socialistično plemensko teorijo, ki je protikršćanska. Okrožnica nadalje poudarja, da cerkev nikdar ne bo priznala šol, v katerih ude verouk posvetni učitelji. Ta verski pouk ni svoboden. Samo iz skrbi za nemške katolike pa sv. stolica konkordata ne bo odpovedala.

Na okrožnico papeža je takoj odgovoril »Voelkischer Beobachter«, ki se v svojem odgovoru poslužuje tudi naslednjega precej čudnega argumenta. Pravi, da je Hitler sicer objubil, da bo spoštoval s cerkvijo sklenjeno pogodbo, toda da ta zvestoba ne more biti absolutna, temveč je odvisna od tega, če bo tudi cerkev spoštovala konkordat in spoštovala delo narodnega socializma. Zastopniki katoliške cerkve pa da so dosledno hujskali proti narodnemu socializmu ter s tem rušili notranji mir v Nemčiji. Država da ne more dovoliti, da bi se konkordat zlorabljal in mora zahtevati, da se tudi cerkev prilagodi novim nemškim razmeram. Niti pogodba s sv. stolico ni sankrosanktna in nekršljiva.

Ministrski predsednik Blum je znova apeliral na vse levičarske stranke, da za čas pariške svetovne razstave zmanjšajo svojo strankarsko delavnost, da zaradi strankarskih bojev ne bi trpel obisk razstave.

Plašč, paletot, kostum

Vas elegantno obleče, ako si ga za pomlad izberete iz velike, priznane prvovrstne zaloge

t v r d k e Lukič, Stritarjeva ulica

občuti Slovenija, ki je bila pred leti nedvomno vodilna, danes pa se komaj še oglašati kateri kupec iz drugih pokrajin v Sloveniji. Morja, da bo nova uredba o minimalnih mezdah prinesla nekoliko zbolšanja, da se bo namreč socialni dumping pletilnic na vzhodu nekoliko ublažil.

Veliko škodo povzročajo pletilstvu tudi nekateri trgovci, ki odajajo volno v predelavo šušmarjem. To še vedno bolj širi in vse ovdobne ne pomagajo dosti. Oblasti so še vedno mnogo preveč tolerantne do šušmarjev. Nikakor ne gre, da se vsako postopanje proti šušmarjem ustavi že zato, ker je šušmar pri zaslišanju izjavil, da plete le za lastno uporabo in le po par mesecev. Kje pa je še danes pletilec z obrtnim listom, ki bi bil zaposlen po več mesecev zaporedoma? In vendar mora plačevati vse davke in vse dajatve, šušmar pa nobenih. Ni čuda, če se šušmarji že norčujejo iz obrtnih pletilcev in če jim svetujejo, naj začno še oni šušmariti, pa se jim

silo za obrt, ker samo na ta način morejo biti oproščeni dolžnosti polaganja izpizov. Kljub tem novim prijavam pa je število pletilskih obrtov padlo, ker je bilo le 14 prijav, odjav pa 26. Novi članski register, ki je izkazoval leta 1933 še 300 članov, jih izkazuje sedaj samo še 200.

V bodoče bo moral vsak vajenec po 3letni učni dobi napraviti pomočniški izpit, pomočnik pa šele po treh letih službe mojstrski izpit. To se je moralo uvesti, ker je za razvoj stroke izšolan naraščaj nujno potreben.

Tajnik Soss je nato omenjal davčno vprašanje in naglasil, da so pletilci še vedno previsoko obdačeni, zlasti so prizadeti pletilci zbog previsokega skupnega davka na poslovni promet, ki ga morajo plačati tudi v tem primeru, če kupec fakture sploh ni poravnal.

Novi finančni zakon je prinesel obrtnikom v krajih z do 20.000 prebivalci pavšalno obdačenje. Še nadalje vztrajamo pri svoji zahte-

Denarstvo

Narodna banka umaknila svojo odredbo glede omejevanja izvoza v Nemčijo

Narodna banka je izdala novo okrožnico glede izvoza v Nemčijo. Okrožnica se glasi:

»Da se omogoči sporazum glede funkcioniranja plačilnega prometa z Nemčijo pri pogajanjih, ki so že v teku med našo vlado in vlado nemške države, suspendira Narodna banka do nadaljnjega izvajanje svoje okrožnice z dne 10. marca, ki se tiče omejitve izdajanja potrdil o zavarovanju valute za izvoz v Nemčijo. Točka 6. iste okrožnice, po kateri so pooblaščenici zavodi dolžni, da redno pošiljajo Narodni banki svoja poročila o izdanih potrdilih za izvoz v Nemčijo, ostane še naprej v veljavi.

Z novo okrožnico je Narodna banka svojo prejšnjo okrožnico dejansko preklcala. V posebnem odgovoru »Politiki« tudi pojasnjuje Narodna banka, zakaj ni mogla nastopiti proti Nemčiji preostri. Nemčija je danes naš najboljši odjemalec in v našem interesu je, da vzdržujemo z njo najboljše zveze. Zato ne gre, da bi se te s prestrogimi odredbami pokvarile. Polnoma pravilno! Samo zakaj je Narodna banka potem svojo prvo okrožnico sploh izdala? Zakaj ni že prej upoštevala pomena Nemčije za našo izvozno trgovino? Zakaj je sploh nastala vsa ta zmešnjava z njeno okrožnico?

Hranilne vloge pri hranilnicah so v januarju narasle za 12,8 milij. din

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so narasle vloge pri slovenskih hranilnicah v januarju t. l. za 12,872,517 din. Med tem ko so znašale dne 31. decembra 1936 (brez obresti) skupaj din 999,792,593, so znašale 31. januarja 1937 din 1.012,665,110. Del prirastka tvorijo sicer obresti za leto 1936., ki so pri nekaterih hranilnicah že pripisane glavnici, vendar je prirastek večinoma pravi prirastek (presežek prejetih vlog nad dvigi).

Ce se ne oziramo na hranilnice, pri katerih so narasle vloge le zaradi pripisa obresti, opazamo prirastek vlog na knjižice pri 7 hranilnicah, prirastek vlog v tekočem računu pa pri 12 hranilnicah (od 20, ki vodijo tekoče račune) ter prirastek vseh vlog pri 9 hranilnicah. Število vlagateljev na knjižice je naraslo pri 8 hranilnicah, število vlog v tekočem računu pa pri 5. Skupno število vlagateljev pri vseh 30 hranilnicah znaša 138 tisoč 349.

Te številke vsekakor dokazujejo, da se zaupanje v hranilnice in v denarne zavode polagoma vrača.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 15. marca navaja te izpremembe: Podloga se je znižala za 0,1 na 1648,5.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se zmanjšale za 22,5 na 634,08.

Vsota kovanega denarja se je povečala za 16,7 na 394,7.

Posojila so se skupno znižala za 5,4 na 1691,5.

Razna aktiva so se povečala za 40,6 na 928,9.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 36,8 na 5322,6. Obveze na pokaz pa so se zopet zvišale, in sicer za 45,1 na 1989,2.

Razna pasiva so se povečala za 18,8 na 262,4.

Celotno kritje se je znižalo na 28,97 odstotka, samo zlato pa na 28,30 odstotka.

Italijanski finančni minister je dobil pooblastilo, da sme izdajati blagajniške bone tudi v funtih, dolarjih, švicarskih in francoskih frankih, švedskih kronah in nizozemskih goldinarjih.

Za uvedbo lokalnih vlakov in novih postajališč

Predavanje višjega kontrolorja Rud. Špindlerja

Snoči je bilo v prostorih železniškega ravnateljstva v Ljubljani ob pičli udeležbi zanimivo strokovno predavanje: o železniškem omrežju velike Ljubljane. Gospod višji kontrolor Špindler je grafično in z zgoščeno razlago podal jasno utemeljitev uvedbe potrebnih lokalnih vlakov in otvoritve novih postajališč za štajersko, dolensko, kamniško in notranjsko smer. Bilo je to njegovo drugo strokovno predavanje o naših železnicah. Za njegov trud mu bo gospodarska javnost ostala vedno hvaležna, in upamo, da se po njegovi zaslugi premakne vprašanje prepotrebnih prometnih reform kmalu iz sedanjega mrtvega stanja, ker so njegovi predlogi najnужnejša in realna pomoč — tako prizadetemu občinstvu kakor preobremenjenemu osebju.

Predavatelja in poslušalce je pozdravil predsednik prireditelne odbora g. višji kontrolor Bruno Parna. Še posebej je pozdravil zastopnike oblastev, ravnatelja Tujskoprometne zveze dr. Žizka, banskega referenta Sotlerja, zastopnika »Trgovskega lista« in drugih listov. Ob osmi in četrti je stopil pred dva razobešena obširna grafikona predavatelj, opozoril je, da predava po lastni zamisli in ne na pobudo železniške uprave. V podkrepitev svoje glavne misli je prebral poročilo italijanskih državnih železnic o razlogih

za uvedbo pogostih lahkih vlakov,

sestojecih iz srednje lokomotive in dveh potniških voz s stranskimi vrati, ter skupaj ne težjih od 60 do 70 ton, zato pa z večjo brzino. Na ta način se utegne železnica ubraniti konkurenci modernjših prometnih sredstev, zmanjša časovno zgubo na postajališčih ter ugoditi tudi zahtevam občinstva, in to celo ob zmanjšanih stroških. Nemške in laške skušnje nam dokazujejo prednost lokalnih vlakov glede brzine, sestave garnitur, izrabe lokomotiv in rentabilnosti. Nadrobno je razpravljalo o tem že v lanskem predavanju.

Ker sta rentabilnost in gospodarnost v potniškem prevozu zelo odvisne od teže vlakov, ne kaže rabiti dolgih vlakov. Pri lokalnem vlakcu zadošča za 300 potnikov 60 ton, pri medkrajevnih je treba 90 ton in pri mednarodnih 180 ton. Prepeljavanje se podraži. To nam nazorno kaže naš jutranji in večerni osebni promet iz vseh petih smeri ljubljanskega glavnega kolodvora. Vlak 614 Zidani most—Ljubljana se po grafikonu najbolj napolni od Litije do Deviče Marije v Polju, kjer doseže višek ukoriščenosti. Do Litije teče 136 tonska garnitura s 4 do 5 prazni-

mi vozovi ali 50 tonami. Mrtva teža pada od 3310 kg za vsako osebo do 258 kg zelo počasi in dokazuje neekonomičnost tega sistema. Razdeliti bi se moral na pospešeni potniški vlak Zidani most—Ljubljana in na lokalni vlak Litija—Ljubljana. Prvi bi imel potem le še 70 ton — za 150 oseb — in le eno postajo, Moste. Tik pred njim ali za njim bi vozil lokalni vlak z vsemi postajami, za 180 oseb in s 60 tonami. Proga bi dobila več novih postajališč.

Po statistiki naše drž. železnice za l. 1935. velja 1000 brutotonokilometrov 168 din in bi torej med Litijo in Zidanim mostom prištedili že 700.000 enot letno ali 175 tisoč din. Toliko bi pa veljal novi

lokalni vlak, ki bi bil torej krit s prihrankom. Potovalni čas pospešenega vlaka pa bi se celo skrajšal za 12 minut, seveda z voznimi časi brzega vlaka na vsej drugi polovici poti. Pripomniti mora še, da je zdaj zaradi prenatrpanosti vlaka od Zaloga sem kontrola potnikov sploh nemogoča. Isto velja za vlake 616, 620, 624 in 626.

Dodela isti sklep nam nudi diagram vlaka 9212 iz Novega mesta. Število potnikov raste od 15—300, mrtva teža pada od 8200 do 410 kilogramov, a dotok potnikov se prične v Stični in je najvišji na Lavrici. Uvesti se mora lokalni vlak Stična—Ljubljana, in med novimi postajališči Rudnik in Kodeljevo. Slika je ista tudi pri vlaku iz Kamnika s 700 do 850 potniki, uvedeta pa se tu z novim voznim redom 1937/38 dva jutranja potniška vlaka (6,45 in 7,35). Postajališče Stožice bi dalo še 200 do 300 potnikov. Za vstopanje naj se uvede polminutni sistem, kar naša disciplinirana publika že doslej doseže. Iz Ljubljane pa je potreben še nočni vlak ob 23. uri.

Presenetljivo narašča tudi notranjski osebni promet od Borovnice sem. Saj je tu ob progi do 15.000 duš, ki teže v Ljubljano, a še mnogi bi se tod naselili. Povsod pa so pri nas še potrebne odcepne proge. Predlaga postajališča Pekel, Vič in Vrtačo ter 4

pare vlakov. Skušnja je dokazala prednosti lokalnih vlakov že v primeru Beograda s petnajstimi pari vlakov, v primeru Celovca z 11 pari in drugod.

Uvedba predlaganih vlakov bi pa edina lahko uredila jutranje vrvenje na ljubljanski glavni postaji. V eni uri se tu steka 2260 do 2820 dospelih ter 1300 do 1500 odhajajočih potnikov, da je že pravi čudež, kako osebe vzdrži tolik naval. S pomočjo novih, lahkih vlakov bi se postaja razbremenila, ker bi se tok zredčil in bolje zvrstil. Treba je le prenoviti vozni red vlakov, seveda z vštetenjem lokalnih prog. Grafikon to prav jasno ponazorjuje. Upajmo, da bo g. predavatelj omogočil ogled teh studij tudi še širšemu občinstvu in da se odločujoči krogi odločijo vsaj za tako nujno od pomoč, dokler se temeljito ne reši celotno železniško vprašanje Ljubljane. — (Gorenjska stran je po sedanjem voznem redu od 8. ure zvečer dalje sploh odrezana od Ljubljane! Ne vemo, zakaj niso dospeli že naročeni in preizkušeni motorni vozovi. Da o vzrokih, s katerimi se zadržuje gradnja moderne kolodvora, raje ne govorimo.)

Navzočni so se zahvalili za vzorno predavanje z živahnim odobravanjem ter si še vsak posebej pazljivo ogledali predložene črteže.

Naša trgovinska mornarica

Tonaža se je povečala lani za 5376 reg. ton
Nevarnost, da se bo tujski promet letos zmanjšal

Lansko leto je bilo za našo trgovinsko mornarico najboljšo leto, kar jih je doživela v zadnjih 7 letih. Od povišanja prevoznin je sicer imela naša trgovinska mornarica le deloma dobiček, ker se je promet povečal samo v bolj oddaljene kraje, dočim na trgih Sredozemskega morja zaradi velikega zastoja trgovine v Španiji in še vedno ne obnovljene kupčije z Italijo ni bilo mnogo več prometa. Poleg tega pa so v sredozemskih deželah ostale še nadalje v veljavi vse devizne in druge ovire za zunanjo trgovino. Za Jadran je bilo, če izvzamemo italijanski trg, egiptsko tržišče najbolj uspešno. Zelo se je povečal promet s severno evropskimi pristanišči, kamor se odpravlja blago večinoma le po naših ladjah.

Pomen rednih pomorskih zvez se je v preteklem letu še povečal. Zaradi nestalnosti razmer naročajo kupci le manjše količine blaga. Tem novim potrebam trgovine pa ustrezajo samo redne pomorske zveze, ki jih pa imamo danes še premalo. V preteklem letu je naša trgovinska mornarica vzdrževala te proge:

14 dnevno redno hitro potniško in tovorno zvezo iz Jadrana v Aleksandrijo. (Jugoslov. Lloyd.)

Mesečno trgovsko progo Jadran—Južna Amerika (Jugosl. Lloyd.)

Mesečno trgovsko progo Jadran—

južna Francija—Španija—Severna Afrika—Kanarski otoki (Oceania). 15 dnevno trgovsko progo Jadran—Tunis—Alžir—Španija—Francija (Oceania).

15 dnevno trgovsko progo Jadran—Sev. Evropa (Oceania).

15 dnevno trgovsko progo Jadran—Levanta (Jadranska Plovitba).

Dubrovnška parobrodarska plovitba pa je poleg tega vzdrževala še zveze s Palestino.

Zelo je napredoval naš potniški promet zaradi modernizacije parnikov »Kraljica Marija« in »Princesa Olga«. Oceania je nabavila nov potniško-tovorni parnik »Plavnik«, Zetska plovitba pa parnik »Lovčen«. Zaradi boljše opreme naših ladij se je tudi potniški promet povečal. Naše obalne družbe so modernizirale več parnikov, tako »Zagreb«, »Kumanovo«, da morejo nuditi naši parniki tudi razvajenim tujcem vse udobnosti.

Velika nevarnost pa je, da se bo letos tujski promet zaradi svečanosti v Londonu in pariške svetovne razstave zmanjšal. Neugodno bodo vplivale na tujski promet tudi razne devizne omejitve. Uvedba turističnega dinarja bi bila zato še zlasti potrebna.

Prvič so lani naročile naše paroplovne družbe nove ladje pri domačih ladjedelnicah. Tako je naročila Jadranska plovitba v ladjedel-

nici v Splitu 2 parnika za lokalni promet. Upati je, da bo še več takšnih naročil sledilo.

Našo trgovinsko mornarico sta zadela lani dva brodoloma, vendar pa se je tonaža povečala za 5.376 reg. ton.

Skupno šteje danes naša trgovinska mornarica 172 večjih edinic, in sicer 69 za dolgo, 19 za veliko obalno in 84 za malo obalno plovbo. Vse te ladje imajo skupno 370.300 bruto reg. ton, oz. 563.220 ton nosnosti.

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtačke in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

Ze v 24 urah

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Avtomobilistom v vednost

Sekcija prodajalcev bencina v Ljubljani sporoča vsem članom Avto-kluba na nedeljsko potico, objavljeno v ljubljanskih dnevnikih, da bonificira Jugoslov. bencinski kartel popust 30 par samo eni bencinski črpalki v Ljubljani. Trgovci z bencinom pa tega popusta nimajo, zato ga iz lastnega ne morejo utrpeti, ker niti bruto tega zneska ne zaslužijo. Če bi pa bil bencinski kartel pripravljen dati tudi ostalim prodajalcem bencina po črpalkah v Ljubljani isti popust, so tudi ti radevolje pripravljeni nuditi iste ugodnosti popusta.

Nakup bombažnega semena v Bolgarski

Kmetijsko ministrstvo je začelo intenzivno pospeševati gojitev bombaža v južni Srbiji. Lansko leto je dosegla proizvodnja bombaža že 1 milijon kilogramov. Sedaj pa hoče kmetijsko ministrstvo povečati proizvodnjo na 3 milijone kilogramov. V ta namen se bo posejala z bombažem ploskev 35 tisoč ha zemlje. Kmetijsko ministrstvo je kupilo te dni na Bolgarskem 4 vagone bombažnega semena, ki ga bo brezplačno razdelilo med kmete južne Srbije, ki bi bili pripravljeni gojiti bombaž. Trije vagoni so bili poslani v vardarsko banovino, četrti vagon pa bo razdeljen med interese v drugih banovinah. Seme se je kupilo na Bolgarskem, ker se to v naših krajih najbolj aklimatizira.

Oobave - licitacije

Komanda mornarice kraljevine Jugoslavije v Zemunu sprejema do 12. aprila ponudbe za dobavo bele in pisane bombaževine.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 5. aprila ponudbe za prodajo raznih delov pralnice bivše a. o. monarhije.

Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do 8. aprila ponudbe za dobavo železnih vijakov, zakovic, žice ter žičnikov in raspl.

LICITACIJE

Dne 1. aprila bo v inženirskem oddelku štaba Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za napravo pota Boričev grič — Rovte — Črni kal.

V inženirskem oddelku štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani bo dne 31. marca licitacija za napravo dela poti Skofja Loka — Blegoš ter kolovoza.

Dne 30. marca bo pri Upravi VI. oddelka Vojno-tehničnega zavoda v Kamniku licitacija za dobavo 80.000 kg parafina.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 24. marca objavlja: Pravilnik za izvrševanje uredbe o vzdrževanju narodnih šol — Navodila za izvrševanje uredbe o zatiranju tihotapstva z umetnimi sladili — Razne ratifikacije mednarodnih konvencij — Denarne kazni po poslovnem redu za industrijska podjetja — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Doma in po svetu

Kakor v skupščini, tako je tudi v senatu veljala proračunska razprava predvsem notranje-političnim vprašanjem ter zlasti hrvaškemu vprašanju. Od slovenskih senatorjev je kot prvi govoril senator Ivan Hribar, ki je zahteval, da se pravice slovenske bolj spoštujejo, da se ustanovi kasacijsko sodišče tudi v Ljubljani in da se ustanovi tudi v Ljubljani akademija znanosti in umetnosti. Zahtevalo po kasacijskem sodišču v Ljubljani je pravosodni minister dr. Subotić odklonil, ker se bo ustanovilo eno samo kasacijsko sodišče za vso državo v Beogradu.

O notranje-političnih vprašanjih sta od Slovencev zlasti govorila dr. Kramer in Ivan Pucelj, dočim je branil stališče večine senator Smodej. Notranje-politično pa sta bila posebno važna govora dr. Stojadinovića in dr. Korošca, ker sta podala stališče vlade glede najvažnejših vprašanj.

Glede hrvaškega vprašanja je dejal med drugim min. predsednik dr. Stojadinović, da je danes najvažnejše to, da se doseže zadovoljstvo Hrvatov. Čutiti se morajo popolnoma enakopravne, da bodo potem državo ljubili tako, kakor jo ljubijo Srbi in Slovenci.

Dr. Korošec je glede tako imenovanih političnih zakonov izjavil naslednje: Volilni zakon bo izdan, kakor hitro bo nastala tudi potreba novih volitev. Nova skupščina se bo torej volila že po novem volilnem zakonu. Z volilnim zakonom je organično zvezan zakon o društvih, zborovanjih in posvetih in bo izdan z njim skupno.

Vprašanje novega tiskovnega zakona smatra vlada za pereče, ker je sedanji zakon na mnogih mestih pretrd in poleg tega tudi preveč nejasen. Po novem zakonu bo svoboda tiska povečana, toda državi in nacionalni interesi morajo biti varovani.

Na govor senatorja dr. Angjelinovića, ki je kritiziral našo zunanjo politiko, je odgovoril z velikim govorom min. predsednik dr. Stojadinović. Naglašal je, da ostane osnovno načelo jugoslovanske politike nespremenjeno: to je ohranitev miru, nedotakljivost pogodb in pakt Zveze narodov. Sodelovanje držav Male antante in Balkanske zveze je iskreno in globoko, kar se bo zlasti pokazalo tudi ob skorajšnjem obisku dr. Beneša. Glede Rusije je izjavil dr. Stojadinović, da je Jugoslavija ne more priznati, dokler se ne zaveže, da se ne bo vmešavala v naše notranje razmere.

Med bivšimi samostojnimi demokraciji se je začela akcija, da bi zopet vstopili v demokratsko stranko, ker so nezadovoljni s politiko Zagreba in z vodstvom SDS, ki da je od Zagreba popolnoma odvisno.

Nenadoma sta umrla jugoslovanski poslanik na Dunaju Djordje Nastasić in jugoslovanski poslanik v Londonu dr. Grujić. Oba sta spadala med naše najodličnejše diplomate.

V Beograd je prišel vodja pan-evropskega gibanja grof Coudenhove-Calergi. Iz Beograda bo odpotoval v Sofijo in Carigrad, kjer bo imel povsod sestanke z vodilnimi politiki.

V Splitu pričakujejo prihod soproge češkoslovaškega ministrskega predsednika ter soprogo češkoslovaškega poslanika, ki ostaneta čez praznike v Dalmaciji.

Ni manj ko 9 bolnišnic bodo začeli letos graditi v vrbaski banovini, ki spada med pasivne banovine, za katero mora tudi dravska banovina kot aktivna banovina plačevati višje »banovinske«
trošarine. Zato pa si dravska banovina ne more zgraditi bolnišnic, ki jih potrebuje.

Romunski parlament je ratificiral jugoslovansko-romunsko konvencijo o zgraditvi mostu čez Donavo pri Turn-Severinu.

Dve ameriški bojni ladji najmodernejšega tipa sta na poskusni vožnji prišli tudi v Gruž.

Beograjski župan Ilić je bil sprejet od Hitlerja v daljši avdienci.

Proračun karlovske občine v višini 20 milijonov din je finančni minister potrdil.

Kongres Saveza trgovačke omladine bo 27. in 28. junija v Somboru.

Glasilo odstopivšega avstrijskega notranjega ministra Neustädter-Stürmerja »Die neue Zeit«
je avstrijska vlada prepovedala.

Vseindijski kongres, ki zaseda v Novem Delhiju, je sprejel resolucijo, v kateri zahteva, da se vsa oblast izroči kongresu.

Zadnje nemire v Palestini so povzročili komunisti. Oblasti so zato izdale stroga navodila, da se morajo takoj aretirati vsi židovski in arabski komunistični agitatorji.

99

145

125

75

38

145

765

785

125

725

nova pomlad
novi modeli

Cesar Hajle Selasije je v posebni noti na Zvezo narodov zahteval, da pošlje Zveza narodov v Etiopijo posebno preiskovalno komisijo zaradi divjanja Italijanov nad etiopskim prebivalstvom po atentatu na maršala Grazia-nija.

Italijanski listi so silno ogorčeni, ker je nastopil primas anglikanske cerkve, nadškof Canterburyški, proti grozodejstvu Italijanov nad etiopskim prebivalstvom.

Katalonska vlada ima zbrano armado 150.000 mož, ki so dobro opremljeni in izvežbani. Ne pošlje pa jih baše madridski vladi na pomoč, ker računajo anarhisti, ki so gospodarji Katalonije, da pride za nje pravi trenutek šele kasneje, ko bodo frankisti in čete madridske vlade čisto izčrpane. Tako vsaj pišejo francoski listi. Če pa je to mnenje popolnoma točno, je drugo vprašanje.

Po uradnih podatkih vlade v Valenciji je bilo od 7. novembra dalje v Madridu zbog bombardiranja porušenih 940 poslopj ter ubitih 12.770 oseb.

Vlada Južne Afrike je izdala ostre odredbe proti narodno-socialistični propagandi.

Laburistični »Daily Herald«
trdi, da so Francovi vojaki pripravljali atentat na generala Franca in nemškega generala Faupela, da pa je bila njih zarota odkrita, nakar so bili zarotniki aretirani.

Za obiskovalce pariške razstave bodo dovoljene zelo velike olajšave. Odpravljene bodo skoraj vse carinske formalnosti, avtomobili ne bodo plačali uvozne takse in cena bencina bo znatno znižana.

Tudi v Albaniji bodo odpravili po zgledu Kemala feredže (ženske pajčolane).

Število radijskih naročnikov se je v Nemčiji pomnožilo v zadnjih treh letih od 4 na 8 milijonov.

Glavni blagajnik električne centrale v Beogradu je bil aretiran, ker je poneveril poldrug milijon dinarjev. Po drugi vesti znašajo njegove poneverbe skoraj tri milijone dinarjev.

Volkovi v okolici Gostivarja so napravili lani kmetom škode za okoli 220.000 din.

Donavska banovina: Hernfeld Rudolf, Petrovgrad; Stefanović Bogdan »Dubravka«, Novi Sad; Senborn Franjo, N. Futog.

RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Šiprak Marko, Bjelovar.

Drinska banovina: Milivojević P. Lazar, Šabac.

Zetska banovina: Lešperović Jovan, Kolašin.

Donavska banovina: Djakov Dušan, Vršac; Radojčin Dušan, Turija.

KONČANI KONKURZI:

Savska banovina: Zeljković Be-

no, obučar, Zagreb, Nikolićeva 5. Drinska banovina: Ignjatović Janko Loznica; Popović Momčilo, Ub; Zdravković Krsman, Banja Koviljača.

Zetska banovina: Drvarević Ljubo, Kos. Mitrovica.

Donavska banovina: Agatonović Radoslav, Aleksandrovac. Djordjević Tihomir, Lazarevac; Nikolić Sima, Rajlje; Srpska banka i štedionica d. d., Uljma.

Moravska banovina: Čošić Velimir, Niš; Ilić Bogosav, Globoder; Pavlović Spiro, Voljčinac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Ilić Dragutin, Beograd; Janičević Sreten, Beograd; Jovanović Joca M., Beograd; Konforti Ješa i Bukus, Beograd; Krstić Mihail, Beograd.

POTRJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Hrženjah Julij, Crikvenica; Sučić Pavel, Rab; Weiss Josip i Vladimir, Vir.

Drinska banovina: Despotović Kosta, Užice.

Donavska banovina: Vračarić Milan, Novi Sad.

* Podatke za dravsko banovino objavljamo sproti.

Največja švedska tvornica orožja Bors je odklonila veliko angleško naročilo za 100 milijonov švedskih kron, ker je tvornica za dve leti že prezaposlena z drugimi naročili.

»Normandie«, največja francoska ladja, je preplula Atlantski ocean v 4 dneh in 6 minutah ter si s tem zopet osvojila modri trak kot najhitrejša potniška ladja.

Angleška vlada je že dovolila predjem 5 milijonov funtov za graditev drugega parnika tipa »Queen Mary«, ki je danes največji parnik na svetu.

Občni zbori

Kolinska tovarna hranil ima 12. redni občni zbor dne 13. aprila ob 16. v Ljubljani, v Prešernovi ulici 50/I. Delnice treba položiti 6 dni pred občnim zborom ali pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani ali pa v pisarni tovarne.

Tvornica za dušik d. d. Ruše pri Mariboru ima 20. redni občni zbor dne 23. aprila ob 16. v sejni dvorani Zadrugne gospodarske banke v Mariboru. Delnice treba položiti s seznamkom števil do 17. aprila pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Radio Ljubljana

Četrtek, dne 25. marca. 9.00: Čas, poročila, spored — 9.15: Plošče — 9.45: Verski govor (prior Valerian Učak) — 10.00: Orgelski koncert (Blaž Arnič) — 10.45: Berlioz: Fantastična simfonija (plošče) — 11.30: Otroška ura: Velikonočne zgodbe in pesmi (Vinko Bitenc) — 12.00: Radijski orkester — 13.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 16.00: Pomlad v vrtu: Tulipani in narcisi (Jože Kregar) — 16.20: Koncert Akademskoga pevskega kvinteta — 17.00: O pasijonski procesiji v Škofji Loki (prof. Franc Planina) — 17.20: Popoldanski koncert. Sodelujeta: Franja Bernot-Golobova in radijski orkester — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Skopljé kot kulturno in vzgojno središče — 19.50: Harfa solo (plošče) — 20.00: Trpljenje Gospodovo. Po besedilu koroškega kmeta poeta Andreja Drabosnjaka (1768 do 1825) iz leta 1818, za radio priredil in vodi prof. Niko Kuret — 21.00: Plošče — 21.15: Sonatna ura čelista Bogomirja Leskovica — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Citraški duet (E. Mezgilits in Skalar).

Petek, dne 26. marca. 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Vuk Karadžić in Slovenci (dr. Maks Rožbič) — 19.50: Plošče — 20.00: Zalostinke (prenos iz ljubljanske stolnice) — 20.20: Radijski orkester — 21.15: Koncert religiozne glasbe. Sodelujeta: Franciščanski cerkveni zbor in radijski orkester — 22.00: Čas, vreme, poročila.

7 milijard dolarjev znaša zlati zaklad Rusije

»Prager Tagblatt«
poroča:

V ožjem krogu londonske City so se te dni prvič povedale številke o sovjetsko-ruski zlati proizvodnji. Te številke so se dolgo let čuvala v tajnosti. Po teh informacijah so te številke prekosile tudi najbolj drzna pričakovanja. Vašemu korespondentu so bile povedane te podrobnosti:

V lanskem letu je znašala proizvodnja Unije sovjetskih soc. republik 10.600.000 unč finega zlata. Po sedanji svetovni ceni je pomenila ta proizvodnja vrednost 400 milijonov dolarjev ali 11² milijarde Kč. V letošnjem prvem četrtletju so bile te številke še prekoračene za 35 odstotkov ter je s tem Rusija v proizvodnji zlata postala prva država na svetu.

Najvišja proizvodnja Južne Afrike ni bila dosedaj še nikdar večja ko 450 milijonov dolarjev. Poleg tega se je moglo zvedeti, da je danes zlati zaklad Rusije največji zlati zaklad vseh sil z izjemo Združenih držav Sev. Amerike. Dosegel je vrednost 7 milijard dolarjev ter pomeni najbrže najmočnejše orožje sovjetske unije za primer vojne. Spravljen je na Uralu ter s tem varen pred vsemi sovražnimi napadi. Zlati zaklad sovjetske Rusije je že danes sedemkrat večji kakor je bil zlati zaklad carske Rusije ob izbruhu

svetovne vojne. Ker je ruska trgovinska bilanca že nekaj let aktivna, je treba računati s tem, da bo njen zlati zaklad še stalno rastel.

Sovjetska vlada je mnenja, da bo mogla v primeru vojne plačevati ves svoj uvoz z gotovino in da ne bo potrebovala nobenih kreditov. Zato polaga na povečanje zlatega zaklada največjo važnost. V Londonu in New Yorku so že nekaj let z največjo pažnjo sledili zlati proizvodnji Rusije, ki je odprla velikanska nova zlata ležišča v Sibiriji, v polarnih krajih in na Daljnem vzhodu. V pravilnost teh številk o ruski zlati proizvodnji v Londonu in New Yorku nihče ne dvomi in v mednarodno razmerje sil je vstopil nov in nad vse pomemben faktor — rusko zlato.

Črna kronika

Društvo industrijcev in vele-trgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 1. do 15. marca.

OTVORJENI KONKURZI:

Primorska banovina: Djurendić rod. Banić Zorka, zakup. oficirskega doma, Travnik.

Drinska banovina: Gaon Moric J., Sarajevo.

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju gostilničarja in trgovca Ivana Remžgarja v Zorovnici, p. Grahovo. Poravnalni sodnik Franc Slabe, poravnalni upravnik trgovec Milan Kravanja v Cerknici. Narok za sklepanje poravnave dne 29. aprila ob 10 pri sodišču v Cerknici. Rok za oglasitev do 22. aprila.

Zunanja trgovina

Italijanski dopisni urad GEA poroča, da so odkrili italijanski inženirji v Lombardiji ter v Istri močne žile premoga.

Francoska kovinska industrija je sklenila, da se povišajo cene za vse kovine, kovinske izdelke ter stroje za 8 %. Že ob devalvaciji franka je francoska industrija povečala ceno za svoje izdelke za 15 odstotkov.